

dier og uddannelsesmuligheder, der tilbydes af medlemsstater; benyttes efter deres bestemmelse, og til at yde effektiv bistand til personer, der har ansøgt om eller fået bevilget stipendier.

Generalforsamlingen vedtog den 19. december 1967 ligeledes med akklamation 4. udvalgs resolution som resolution 2352 (XXII).

4. udvalgs beretning: A/7012.

Gibraltar-spørgsmålet.

(Dagsordenens punkt 23).

4. udvalg behandlede Gibraltar-spørgsmålet på 16 møder i perioden fra 15. november til 16. december 1967. Årsagerne til, at et så atypisk og tillige relativt ubetydeligt kolonispørgsmål kunne optage så uforholdsmæssigt meget af udvalgets tid, var flere. På den ene side havde koloniudvalget, som det vil erindres, den 1. september 1967 — omend med et frafald på 4 af udvalgets 11 afro-asiatiske medlemmer — vedtaget en resolution, der beklagede afbrydelsen af forhandlingerne mellem Spanien og Storbritannien og erklærede, at afholdelsen af den til den 10. september berammede folkeafstemning stred mod generalforsamlingens resolution 2231 (XXI). Der var dermed skabt basis for at etablere et pro-spansk flertal i generalforsamlingen, hvilket fratog Spanien tilskyndelsen til at søge et kompromis. På den anden side var meningerne i medlemskabet imidlertid i høj grad delte, fordi Spanien vil underkende befolkningens ønsker til fordel for et in casu i bedste fald tvivlsomt princip om territorial integritet. Denne situation kunne og ønskede Storbritannien at drage fordel af, idet FNs tilfidesættelse af folkeafstemningen havde vakt betydelig harme i London, og fordi en splittelse navnlig af den afro-asiatiske gruppe i et kolonispørgsmål ville styrke den britiske position i dette.

Det vil af det følgende fremgå, at omend Spanien fik vedtaget en resolution i overensstemmelse med sine ønsker, kunne den britiske taktik opvise det ikke ubetydelige resultat, at det flertal, der førte resolutionen til vedtagelse, var uhomogent og ikke overbevisende.

I. Resolutionsforslagene.

Modsætningerne blev trukket klart op ved forelæggelsen i 4. udvalg af 2 resolutionsforslag, der hver for sig endosserede de respektive parterers synspunkter. Et af *latinamerikanske lande* indbragt forslag beklagede afholdelsen af folkeafstemningen den 10. september 1967 og opfordrede Spanien og Storbritannien til at genoptage deres forhandlinger med henblik på at bringe kolonisituationen i Gibraltar til ende og „sikre befolkningens interesser ved denne situations ophør“. Inden forslaget nåede til afstemning, ændrede forslagsstillerne i et forsøg på at tilvejebringe en så repræsentativ støtte til deres forslag som muligt dettes tekst således; at folkeafstemningen ikke „beklages“, men „erklæres ... i strid med“ generalforsamlingens resolution 2231 (XXI) og koloniudvalgets resolution af 1. september 1967.

Storbritannien forelagde et forslag, der opfordrede til ophævelse af de fra spansk side mod Gibraltar iværksatte restriktioner, bemærkede sig Storbritanniens rapport og resultatet af folkeafstemningen, henlede parternes opmærksomhed på pagtens artikel 73, hvorefter befolkningens interesser i ikke-selvstyrende områder er af afgørende betydning, understregede nødvendigheden af at undgå enhver handling, der kunne forhindre forhandlingerne mellem Spanien og Storbritannien og opfordrede til disses genoptagelse med hensyntagen til befolkningens frit udtrykte ønsker.

I et forsøg på at nå til et *kompromis*, der tog tilbørligt hensyn til selvbestemmelsesretten, fremlagde Norge og Danmark sammen med Ceylon, Gambia, Island, Jamaica, Malta og Singapore et resolutionsforslag, der ikke direkte omtalte folkeafstemningen, men opfordrede parterne til at fortsætte deres forhandlinger i overensstemmelse med bl. a. generalforsamlingens tidligere resolutioner (der foreskrev hensyntagen til befolkningens interesser) og anmodede Storbritannien om uden forhindringer og i konsultation med den spanske regering samt med hensyntagen til befolkningens interesser at fremme afkoloniseringen af Gibraltar.

II. Debatten.

De afvigende synspunkter blev også trukket op i debatten. *Udenrigsminister Brown*,